

z Chocna: tehda sme my k tomu swrchupsanému jich wolení swolili, a jeho za arcibiskupa a je přijali, a moci tohoto listu přijímáme, twrdiece to wolenie, a jiného do jeho smrti mieti nechcm, ale jemu o potvrzenie a swěcenie wší snažností státi cheme, a to zjednati, což najspieš moci budem, se všemi těmi powahami, tak jakož náš list na to daný šire ukazuje. A toho na swědomie náš ciesařský majestát kázali sme přiwěsiti k tomuto listu. Jenž jest dán w Jihlawě, léta od narozenie syna božieho MCCCCXXX šestého, den swaté panny Markety, let králowství našich Uher-ského oc. w padesátém, Římského w XXVI a Českého w XVI, a ciesařstwie we čtwrtém létě.

21.

Majestát cisaře Sigmunda na swobody a práwa králowství Českého, stawům Českým po utwření kompaktat wydaný.

W Jihlawě, 1436, 20 Jul. (Z několika rkpp. sawvěkých.)

We jméno božie amen. My Sigmund, z božie milosti Římský ciesař wždy rozmnožitel říše, a Uherský, Český, Dalmatský, Charwatský oc. král, wyznáváme tiemto listem přede všemi, ktož jej uzrie aneb čtúc slyšeti budú: jakož pán buoh všemohúci Jesus Kristus, milowník mieru a pokoje, po mnohých búrech a nesná-zích, kteréž jsú vznikly byly w králowství našem Českém a w jiných zemích okol-ních, ráčil skrze swé weliké milosrdenstwie spatřiti na lid swój a dáti, aby ty wěci wšechny, které se dotýčí wiery křesťanské, o ty čtyři artikule, o kteréžto sú se byli zasadili, s swatým sborem Basilejským a s jich legaty, kteří sú byli k tomu wysláni, s urozenými, statečnými, múdrymi a poctiwými posly králowstwie Českého k nám wyslanými, skrze naši pilnost a přičiněnie sjednány jsú a jeho swaté milosti děkujíc w dobrý slawný konec uwezeny; skrze kteréžto jednotu mír a pokoj vznikl jest, jakož spisowé s obú stranú na to dani to dále a šire swědčie. A jakož také o pa-nowání našem, jakožto dědice prawého a pána přirozeného, řeč byla jest, a páni, Praha město, rytieři, panoše a města jiná swú žádost nám popsanú dali sú, prosiece nás, abychme je w těch žádostech pro lepsie upokojenie a řádu uwezenie země České uslyšeti ráčili: tak my radujice se najprwé w boze té jednotě toho králow-stwie, a majice také před očima tu přichylnost přirozenú, kteréž sme wždycky od počátka našeho narozenie k té koruně i k Čechóm měli milostiwě, máme a mieti mienime; chtiece také, aby w budúcích časech žádný wstrk ani neswornost newzní-kla: jim moci tohoto lista milostiwú odpowěd dáwáme, a jim ciesařským našim slo-wem slibujem w mieře dolepsané:

1. Najprwé, jakož králowstwie České w swých spisech a umluwách s swatým sborem Basilejským a s legaty umluwy a spisy má: ty jim mají od nás a našich budúcích držány býti, a zwláště že všichni smrtedlní zjewní hřiechowé w zemi ne-

mají swobody mieti oc., že my se k tomu pilně a snažně přičiníme, a proti tomu nikoli nebudeme, aby se podle umluw stalo.

2. It. jestližeby kto Čechy neb Morawany, neb ty, kteříž sú se w koruně České jich přidrželi aneb přidržie, mimo to, jakož jim jest od swateho sboru Basi-lejského swoleno o přijímání těla a krwe božie pod dvojím způsobem, aneb w jiných věcech utisknutí chtěl, že toho nikoli nedopustíme, nébrž jich při tom hájiti a jim radni a pomocni budeme, aby vždy při tom zuostali.

3. It. radu, kterýž oni woliti budú, tu chceme přijieti a wedle nie spravedliwě činiti; a budemli k té radě koho chtieti přijieti, to s jich radú učiníme.

4. It. kaplany, kteříž jsú obyčeje pod obojím způsobem požíwali a požíwaji oc. když bohda w panování naše wejdem, je rádi uzříme na našem dvoře a jmieti budem.

5. It. jakož jsú w Čechách, w Morawě i jinde w těch wálečných časiach mnozi hradowé, twrze, kláštery, kostely i jiné věci zbořeny a zkaženy: že žádného člowěka ani obce, buď kteréhožkoliwěk řadu neb stawu, ke wzdelání takowých zbořených hraduow, twrzí, klášterów, kostelów i jiných věcí tisknutí nebudem aniž máme, lečby kto z dobré a swobodné wuole co chtěl učiniti.

6. Též také kdyžby kteří mněšie neb jeptišky měli přijati býti do kterého města neb miesta, to se má státi s jednostajnú wolí kněze arcibiskupa, té obce neb toho pána, kdežby býti měli.

7. Také když bohda do Prahy přijedem, což pak uzříme, ježto muože skole Pražské užitečné a jazyku Českému poctiwé býti, buďto o hlasy neb jiné věci, že to s kněze arcibiskupowú a s kněžskú i s obecnú radú rádi učiníme. A zbožie k tomu učení i k špitálóm nadaná chceme se přičiniti s pilností, aby jim nawrácena byla.

8. Také že korunu Českú, listy, privilegia a dsky zemské i dworské, swátost i jiné klénoty koruny České, které sme z Čech wywezli, máme a chceme milostiwě wrátiti; a ty mají s radú wydanú na jednom miestě položeny býti w Čechách, aby nám i našim budúcim králóm Českým i tej zemi bezpečně ležali a zachowáni byli.

9. Také jim chceme jich swobody, řady, práwa, privilegia i listy milostiwě potwrditi a w nich zachowati.

10. It. o tom, aby Čechóm w kostelách a Němcóm wně kázáno bylo oc. když dálibuoh w Čechách budem, s arcibiskupowú a s obecnú radú učiníme, jakž se ku poctiwému toho jazyka a ku chwále božie najlépe zdáti bude.

11. It. o ty zápisy, kteréž sme komu učinili aneb zapsali, na čemž koliwěk jest, chceme, aby ti lidé, kteříž naše zápisy mají, swé listy i pečeti přinesli před tu radu, kteráž wolena bude, jakož swrchupsáno stojí, a je w času námi a tú radú položeném a ohlášeném položili; a což tú radú poznáno bude, ježto se podobně a

spravedlivě státi a moc jmieti jmá, aby se tak stalo; a ktožby toho neučinil, aby se tím sám odsúdil, tak aby ten zápis žádné moci neměl.

12. It. chcme, aby w Čechách žádný cizozemec na úradě nebyl, nežli Čech, a w okolních zemích, králowství Českému příslušejících, aby bylo držáno, jako sú otec náš slavné paměti i jiní králowé Česti to ustanowili, podlé listuow a privilegit na to daných.

13. It. o ty zápisy a o ty trhy oc. kteří sú se koli stali podlé spravedlnosti, buďto na dědická zbožie, neboli na wěnné zástawy, neb na poručenstwíe, neb jinak mezi přátely, neb mezi obecními lidmi, buďto ot pánuow, zeman neb jiných obecných lidí: těch nechme rušiti, než aby ti zápisowé moc měli; lečby prwé jinak zawázáno bylo, ježtoby to řádně změněno býti nemohlo.

14. It. o komornie platy oc. chcme a powolujem, aby ti až do podobného a jmenowitého času ponechání byli, až do lepšího nahlednutie a zjednánie.

15. It. spolków s sirotky w Čechách a w Morawě dále dáwati nechcem, než aby najbližší přátelé po erbu těmi sirotky wládli. Pakliby ten přítel nad těmi sirotky a na zboží jich práwě nečinil anebo se k tomu nehodil: ale po něm najbližší přítel téhož erbu, aby jimi a jich zbožím wlád; kromě lečby kto dskami nebo listem zápisným poručníkem byl.

16. Také my nechcem žádných sirotków wdáwati, ani k prosbě, ani sic, bez přátelské a poručníkůw dobré wóle.

17. It. cožbykoliwěk neřádného a nespravedliwého obtieženie bylo při dskách a při súdiech, chcme aby napraweno bylo.

18. It. chcme také pro zemské dobré a obecnie, aby groš dobrý w Čechách dělán byl, jakož jest byl dělán za krále Wacława druhého; a Horu chcme rádi opatřiti podlé rady, aby zase zwelebena byla.

19. It. zdaby páni, rytierští lidé i města, o swých práwíech, řádíech a swobodách nyní co zapomanuli a napsati obmeškali, to jim chcem rádi milostiwě naplniti.

20. It. co se jest stalo w těchto záštíech o tu při proti nám, to má wšecko minúti, a toho jim w budúcích časech nechcem ničím zlým zpomínati.

21. It. o wyjetí našem z země České, jakož žádaji, abychom země neporúčeli cizozemci, také aby někteří wydáni byli, ačby nás pán buoh neuchowal, aby s těmi zámky, kteréž mají a s tím zbožím w jich ruce slíbili, aby komoře králowské nebylo odtrženo: to chcem s radú, kteráž wydána bude, rádi učiniti.

22. Pak o ty odúmrti, jakož sú žádali oc. žádáme ot nich, a tak se nám podobné zdá i jim ufáme, že poněwadž jim jich práwa a řádów potwrditi i při nich zachowati jmáme a chcme, že nás jakožto wěrní naši také nechají při našich i našich předkůw starých práwíech a řádíech. Wšak jim k wůli přiwoľujem, což tak-

wých odúmrtí na nás spadne, kteréž od sebe dáme, že ty w těch swobodách a práwíech dáti chceme, jakož sú byly a na nás spadly.

23. It. o swátost Řískú, aby nawrácena byla oc. k tomu bohda dobré cesty wydáme, ohledajice listy, kteříž na to jsú, aby se podle těch sprawedlnost stala.

24. It. summy kráľowské, kteréž sú až do sie chvíle zadržány w městech kráľowstwie Českeho oc. ty jim všechny swobodně a milostiwě propůštíme, a z těch kwitujem moci tohoto listu.

25. It. chcem také, cožby listów a zápisów bylo židowských, což se lichwy dotýká zadržané, aby ta lichwa i s škodami na těch listech pomínula; než jistina ta již bez dalších lichew aby jim na těch listech splněna byla, a to s milostí od židuow učiněním o tu jistinu, a s podobným prodlením plnění.

A ty všechny swrchupsané kusy slubujem pánóm, Praze, rytieřóm, panošem i městóm kráľowstwie Českeho a markrabstwie Morawského, ciesarským naším slowem, pevně a beze všeho porušení zdržeti, ani jim skrze nás aneb radu naši, ani kterými úředniky, ani kterýmž koliwěk obyčejem mají rušeny býti, beze wšie zlé lsti. A toho na swědomie náš ciesarský majestát kázali sme přiwěsiti k tomuto listu. Jenž jest dán a psán w Jiňlawě, lěta od narozenie syna božieho tisícieho čtyřstého třidecátého šestého, w ten pátek před swatú Marii Magdalenú, let kráľowstwi našich Uherskeho w padesátém, Římskeho w šestmezciemém, Českeho w šestnáctém a ciesarstwie we čtvrtém lětě.

22.

Cisař Sigmund ubezpečuje města Česká, že ku přijetí zase obywatelůw wa wálkách odběhlých, swětských i duchowních, nucena nebudau.

W Jiňlawě, 1436, 22 Jul. (Ze starých rkpp.)

My Sigmund, z božie milosti Římský cesař wždy rozmnožitel říše, a Uherský, Český oc. král, wyznáváme tiemto listem obecně všem, ktož jej uzrie nebo čtúc slyšeti budú: Jakož sme nyní zde po té jednotě, kteráž se děkujíc pánu bohu stala mezi posly kráľowstwie Českeho a mezi legaty swateho zboru Basilejskeho, také sme s nimi o naše panowanie, jakožto dědic prawý a pán té země, mluwili a jednali: tak sú nás poctiwí poslowé města Pražského i jiných měst jmenowaného kráľowstwie Českeho pilně požádali, abychme ráčili swoliti, kto jsú prwé w městech obywwawše kterakkoli tyto časy měst prázdni byli i jsú, budte swětští neb duchowní, k jich zasě přijeti a k statkuom nawrácenie, aby od žádného mimo jich wuoli tištění nebyli obyčejem nižádným. Protož my nechtíce jich žádosti oslyšeti, aby mir a pokoj té země a jednota skrze to rušena nebyla: i swolujem k tomu, nechtíce by swrchupsaná města k tomu, jakož swrchupsáno stojí, mimo jich wuoli žádným obyčejem tištění byli. A tomu na swědomie náš cesařský majestát kázali sme přiwěsiti